NN 98/2019 (16.10.2019.), Zakon o mehanizmima rješavanja poreznih sporova u Europskoj uniji

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O MEHANIZMIMA RJEŠAVANJA POREZNIH SPOROVA U EUROPSKOJ UNIJI

Proglašavam Zakon o mehanizmima rješavanja poreznih sporova u Europskoj uniji, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 2. listopada 2019.

Klasa: 011-01/19-01/121
Urbroj: 71-06-01/1-19-2
Zagreb, 4. listopada 2019.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O MEHANIZMIMA RJEŠAVANJA POREZNIH SPOROVA U EUROPSKOJ UNIJI

I. UVODNE ODREDBE

Predmet i područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom utvrđuju pravila o mehanizmu rješavanja sporova između Republike Hrvatske i drugih država članica Europske unije (u daljnjem tekstu: države članice) kada ti sporovi proizlaze iz tumačenja i primjene ugovora, sporazuma i konvencija kojima je predviđeno uklanjanje dvostrukog oporezivanja dohotka i/ili dobiti te, ako je to primjenjivo, kapitala.

(2) Ovim se Zakonom utvrđuju i prava i obveze odnosnih poreznih obveznika kada nastanu sporovi.

(3) Za potrebe ovoga Zakona na pitanje koje je prouzročilo sporove upućuje se kao na »predmet spora«.

Prijenos i provedba propisa Europske unije

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva Vijeća Europske unije 2017/1852 od 10. listopada 2017. o mehanizmima rješavanja poreznih sporova u Europskoj uniji (SL L 265, 14. 10. 2017.).

Pojmovi

Članak 3.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. *»nadležno tijelo«* je tijelo države članice koje je odredila odnosna država članica

2. *»hrvatsko nadležno tijelo«* je Ministarstvo financija, Porezna uprava

3. *»nadležni sud«* je sud, sudište ili drugo tijelo države članice koje je odredila odnosna država članica

4. *»dvostruko oporezivanje«* znači da dvije ili više država članica propisuju poreze obuhvaćene ugovorom, sporazumom ili konvencijom iz članka 1. ovoga Zakona u pogledu istog oporezivog dohotka, dobiti ili kapitala ako to prouzrokuje:

a) dodatnu poreznu obvezu

b) povećanje porezne obveze ili

c) poništenje ili smanjenje gubitaka koji su se mogli iskoristiti za smanjenje porezne osnovice

5. *»odnosni porezni obveznik«* je svaka osoba, među ostalim i fizička osoba, koja je porezni rezident u državi članici, na čije oporezivanje izravno utječe predmet spora.

(2) Svaki pojam koji nije definiran u ovom Zakonu ima značenje koje u to vrijeme ima u skladu s relevantnim ugovorom, sporazumom ili konvencijom iz članka 1. ovoga Zakona koji se primjenjuju na dan primitka prve obavijesti o postupcima koji za odnosnog poreznog obveznika imaju ili će imati posljedice koje nisu u skladu s međunarodnim ugovorom, sporazumom ili konvencijom iz članka 1. ovoga Zakona.

(3) U nedostatku definicije u skladu s ugovorom, sporazumom ili konvencijom iz članka 1. ovoga Zakona, nedefinirani pojam ima značenje koje je u to vrijeme imao u skladu s pravom Republike Hrvatske za potrebe poreza na koje se primjenjuje navedeni ugovor, sporazum ili konvencija, a bilo koje značenje u skladu s primjenjivim poreznim zakonodavstvom Republike Hrvatske ima prednost u primjeni u odnosu na druge propise Republike Hrvatske.

Odnos ovoga Zakona prema drugim propisima

Članak 4.

Ako ovim Zakonom nije uređeno drukčije, primjenjuju se odredbe općeg zakona kojim se uređuje odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela i zakona na koji taj zakon upućuje odnosno, ako tim zakonima nije uređeno, odredbe zakona kojim se uređuju upravni sporovi.

II. PODNOŠENJE PRIGOVORA

Prigovor

Članak 5.

(1) Svaki odnosni porezni obveznik ovlašten je podnijeti prigovor u vezi s predmetom spora. Prigovor se podnosi svakom od nadležnih tijela svake odnosne države članice zahtijevajući njegovo rješavanje. Prigovor se podnosi u roku od tri godine od primitka prve obavijesti o postupcima koji za odnosnog poreznog obveznika imaju ili će imati posljedice koje nisu u skladu s međunarodnim ugovorom, sporazumom ili konvencijom iz članka 1. ovoga Zakona, bez obzira na to ima li odnosni porezni obveznik pristup pravnim sredstvima predviđenima nacionalnim pravom bilo koje odnosne države članice.

(2) Odnosni porezni obveznik istodobno podnosi prigovor s istim informacijama svakom nadležnom tijelu te u prigovoru navodi na koje se druge države članice odnosi. Prigovor hrvatskom nadležnom tijelu podnosi se na hrvatskom i engleskom jeziku. Priloženi dokumenti sastavljeni na stranom jeziku moraju biti prevedeni na hrvatski i engleski jezik.

(3) Hrvatsko nadležno tijelo u roku od dva mjeseca od primitka prigovora mora potvrditi njegov primitak. Hrvatsko nadležno tijelo u roku od dva mjeseca od primitka prigovora izvješćuje nadležna tijela drugih odnosnih država članica o primitku prigovora. Hrvatsko nadležno tijelo izvješćuje nadležna tijela drugih odnosnih država članica o jeziku ili jezicima koje se namjerava upotrebljavati za komunikaciju tijekom relevantnih postupaka te se čeka odgovor drugih odnosnih država članica.

(4) Odnosni porezni obveznik koji podnosi prigovor mora:

1. dostaviti ime, adresu, OIB / porezni identifikacijski broj u svakoj odnosnoj državi i sve druge informacije potrebne za identifikaciju odnosnog poreznog obveznika ili odnosnih poreznih obveznika koji su podnijeli prigovor nadležnim tijelima te za identifikaciju svake druge relevantne osobe

2. dostaviti porezna razdoblja na koja se prigovor odnosi

3. dostaviti pojedinosti o relevantnim činjenicama i okolnostima slučaja (uključujući pojedinosti o strukturi transakcije i odnosu između odnosnog poreznog obveznika i drugih stranaka u relevantnim transakcijama, kao i činjenice utvrđene u dobroj vjeri u uzajamno obvezujućem sporazumu između odnosnog poreznog obveznika i porezne uprave, ako je to primjenjivo) te, konkretnije, o prirodi i danu kada su mjere čija je posljedica predmet spora (uključujući, prema potrebi, pojedinosti o istom dohotku, dobiti ili kapitalu dobivenom u drugoj državi članici i o uključivanju dohotka, dobiti ili kapitala u oporezivi dohodak, dobit ili kapital u drugoj državi članici i pojedinosti o porezu koji je naplaćen ili će biti naplaćen u vezi s tim dohotkom, dobiti ili kapitalom u drugoj državi članici), kao i s njima povezani iznosi u valutama odnosnih država članica, preslike svih popratnih dokumenata

4. uputiti na hrvatske porezne propise, na porezne propise odnosnih država članica te na ugovor, sporazum ili konvenciju iz članka 1. ovoga Zakona. Ako je primjenjivo više od jednog ugovora, sporazuma ili konvencije, odnosni porezni obveznik koji podnosi prigovor određuje koji se ugovor, sporazum ili konvencija tumači u odnosu na relevantni predmet spora i koji će se smatrati primjenjivim ugovorom, sporazumom ili konvencijom u smislu ovoga Zakona

5. dostaviti sljedeće informacije, zajedno s preslikom svih popratnih dokumenata:

a) objašnjenje razloga zbog kojeg odnosni porezni obveznik smatra da postoji predmet spora

b) pojedinosti o svim pravnim sredstvima i sporovima koje je pokrenuo odnosni porezni obveznik u pogledu relevantnih transakcija te o svim sudskim odlukama u vezi s predmetom spora

c) izjavu odnosnog poreznog obveznika u kojoj se obvezuje da će što je brže moguće i sa što je moguće više pojedinosti odgovoriti na sve odgovarajuće pisane zahtjeve nadležnog tijela te da će na pisani zahtjev nadležnih tijela dostaviti svaki dokument

d) presliku poreznog rješenja kojim se utvrđuje iznos poreza, izvješće o poreznom nadzoru ili presliku drugog sličnog dokumenta koji su prouzročili predmet spora te presliku svih drugih dokumenata koje su izdala porezna tijela u pogledu predmeta spora, prema potrebi

e) informacije o svim prigovorima koje je podnio odnosni porezni obveznik u skladu s drugim postupkom zajedničkog dogovaranja ili postupkom rješavanja sporova kako je propisano u članku 18. stavku 6. ovoga Zakona te izjavu kojom se odnosni porezni obveznik izričito obvezuje da će poštivati odredbe članka 18. stavka 6. ovoga Zakona, ako je primjenjivo

6. dostaviti sve posebne dodatne informacije koje zatraže nadležna tijela, koje se smatraju potrebnima za ispitivanje osnovanosti određenog slučaja.

(5) Nadležna tijela svake odnosne države članice informacije iz stavka 4. točke 6. ovoga članka mogu zatražiti u roku od tri mjeseca od primitka prigovora. Dodatni pisani zahtjevi za informacije mogu se podnijeti tijekom postupka zajedničkog dogovaranja u skladu s člankom 6. ovoga Zakona, ako nadležna tijela to budu smatrala potrebnim. U pogledu zaštite informacija i zaštite trgovačkih, poslovnih, proizvodnih ili profesionalnih tajni ili poslovnih procesa primjenjuje se nacionalno zakonodavstvo svake odnosne države članice.

(6) Odnosni porezni obveznik koji primi pisani zahtjev u skladu sa stavkom 4. točkom 6. ovoga članka odgovara u roku od tri mjeseca od primitka tog pisanog zahtjeva. Preslika tog odgovora također se istodobno šalje nadležnim tijelima drugih odnosnih država članica.

(7) Hrvatsko nadležno tijelo donosi odluku o prihvaćanju ili odbacivanju prigovora u roku od šest mjeseci od primitka prigovora ili u roku od šest mjeseci od primitka informacija iz stavka 4. točke 6. ovoga članka, ovisno o tome koji od ta dva roka počinje kasnije teći. Hrvatsko nadležno tijelo bez odgode izvješćuje odnosnog poreznog obveznika i nadležna tijela drugih država članica o svojoj odluci.

(8) U roku od šest mjeseci od primitka prigovora ili u roku od šest mjeseci od primitka informacija iz stavka 4. točke 6. ovoga članka, ovisno o tome koji od ta dva roka počinje kasnije teći, hrvatsko nadležno tijelo može odlučiti o rješavanju spora na jednostranoj osnovi, bez uključivanja drugih nadležnih tijela odnosnih država članica. U tom slučaju hrvatsko nadležno tijelo o tome, bez odgode, izvješćuje odnosnog poreznog obveznika i druga nadležna tijela odnosnih država članica, nakon čega će se okončati postupci započeti u skladu s ovim Zakonom. Postupci u skladu s ovim Zakonom okončat će se i ako nadležno tijelo druge odnosne države članice obavijesti hrvatsko nadležno tijelo da je odlučilo riješiti spor na jednostranoj osnovi.

(9) Odnosni porezni obveznik koji želi povući prigovor istodobno dostavlja obavijest o povlačenju svakom od nadležnih tijela odnosnih država članica. Dostavljenom obavijesti okončat će se svi postupci u skladu s ovim Zakonom s trenutačnim učinkom. Kada hrvatsko nadležno tijelo primi obavijest, bez odgode izvješćuje druga nadležna tijela odnosnih država članica o okončanju postupaka.

(10) Ako predmet spora prestane postojati iz bilo kojeg razloga, svi postupci u skladu s ovim Zakonom okončat će se s trenutačnim učinkom, a hrvatsko nadležno tijelo bez odgode izvješćuje odnosnog poreznog obveznika o stanju stvari i općim razlozima u vezi s tim.

(11) Odnosni porezni obveznik ne može podnijeti prigovor u vezi s predmetom spora o kojemu je već donesena pravomoćna presuda u upravnom sporu.

Postupak zajedničkog dogovaranja

Članak 6.

(1) Ako nadležna tijela odnosnih država članica prihvate prigovor, u roku od dvije godine od zadnje obavijesti o odluci jedne od država članica o prihvaćanju prigovora, moraju pokušati riješiti predmet spora postupkom zajedničkog dogovaranja.

(2) Na pisani zahtjev koji nadležno tijelo države članice podnese svim drugim nadležnim tijelima odnosnih država članica, razdoblje od dvije godine iz stavka 1. ovoga članka može se produljiti za najviše jednu godinu ako nadležno tijelo koje podnosi pisani zahtjev dostavi pismeno obrazloženje.

(3) Nakon što nadležna tijela država članica postignu sporazum o načinu rješavanja predmeta spora u razdoblju predviđenom u stavku 1. ovoga članka, nadležno tijelo svake odnosne države članice o tome sporazumu bez odgode izvješćuje odnosnog poreznog obveznika, uz objašnjenje da se radi o odluci koja je obvezujuća za tijelo i izvršna za odnosnog poreznog obveznika, pod uvjetom da odnosni porezni obveznik prihvati odluku te se, prema potrebi, odrekne prava na svako drugo pravno sredstvo. Ako su postupci u pogledu drugih pravnih sredstava već započeti, odluka postaje obvezujuća i izvršna kada odnosni porezni obveznik dostavi dokaz nadležnim tijelima odnosnih država članica da su poduzete mjere za okončanje tih postupaka. Dokazi se dostavljaju u roku od 60 dana od dana izvješćivanja odnosnog poreznog obveznika o toj odluci. Odluka se tada provodi bez odgode neovisno o bilo kojim rokovima propisanima hrvatskim nacionalnim pravom.

(4) Ako nadležna tijela odnosnih država članica ne postignu sporazum o načinu rješavanja predmeta spora u razdoblju predviđenom u stavku 1. ovoga članka, nadležno tijelo svake odnosne države članice o tome izvješćuje odnosnog poreznog obveznika i navodi opće razloge zbog kojih sporazum nije postignut.

Odluka nadležnog tijela u vezi s prigovorom

Članak 7.

(1) Hrvatsko nadležno tijelo može odlučiti odbaciti prigovor unutar razdoblja predviđenog u članku 5. stavku 7. ovoga Zakona ako:

1. prigovor ne sadrži informacije iz članka 5. stavka 4. ovoga Zakona

2. nema predmeta spora

3. prigovor nije podnesen u roku od tri godine iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona ili

4. prigovor se odnosi na dohodak, dobit ili kapital ostvaren prije porezne godine koja počinje 1. siječnja 2018.

(2) Prilikom izvješćivanja odnosnog poreznog obveznika u skladu s odredbama članka 5. stavka 7. ovoga Zakona hrvatsko nadležno tijelo pruža opće razloge za odbacivanje prigovora u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(3) Ako hrvatsko nadležno tijelo ne donese odluku o prigovoru u roku predviđenom u članku 5. stavku 7. ovoga Zakona, smatra se da je prihvatilo prigovor.

(4) Odnosni porezni obveznik ima pravo pokretanja upravnog spora na odluku hrvatskog nadležnog tijela i/ili odgovarajućeg pravnog sredstva na odluku nadležnih tijela drugih odnosnih država članica, u skladu s njihovim nacionalnim pravilima, ako su sva nadležna tijela odnosnih država članica odbacila prigovor. Odnosnom poreznom obvezniku koji koristi to pravo zabranjuje se podnošenje pisanog zahtjeva u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom 1. ovoga Zakona:

1. dok je odluka o odbacivanju prigovora još predmetom upravnog spora i/ili odgovarajućeg pravnog sredstva na odluku nadležnih tijela drugih odnosnih država članica u skladu s njihovim nacionalnim pravilima

2. ako se na odluku o odbacivanju ili odbijanju tužbe u upravnom sporu, i/ili odluku o odbacivanju ili odbijanju u postupku povodom odgovarajućeg pravnog sredstva na odluku nadležnih tijela drugih odnosnih država članica u skladu s njihovim nacionalnim pravilima još može podnijeti žalba u žalbenom postupku ili

3. kada je odluka o odbacivanju potvrđena u postupku iz točke 1. ovoga stavka, ali nije moguće odstupiti od odluke nadležnog suda u bilo kojoj odnosnoj državi članici.

(5) U slučaju iskorištavanja prava na pokretanje upravnog spora i/ili odgovarajućeg pravnog sredstva na odluku nadležnih tijela drugih odnosnih država članica u skladu s njihovim nacionalnim pravilima, za potrebe članka 8. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, uvažava se odluka nadležnog suda države članice.

III. RJEŠAVANJE SPOROVA

Rješavanje sporova osnivanjem savjetodavnog povjerenstva

Članak 8.

(1) Na pisani zahtjev odnosnog poreznog obveznika podnesen nadležnim tijelima odnosnih država članica, ta nadležna tijela osnivaju savjetodavno povjerenstvo u skladu s člankom 10. ovoga Zakona ako:

1. je prigovor koji podnese odnosni porezni obveznik odbacilo barem jedno nadležno tijelo odnosnih država članica, ali ne sva nadležna tijela, u skladu s člankom 7. stavkom 1. ovoga Zakona ili

2. su nadležna tijela odnosnih država članica prihvatila prigovor koji je podnio odnosni porezni obveznik, ali nisu uspjela postići sporazum o načinu rješavanja predmeta spora zajedničkim dogovaranjem u roku predviđenom u članku 6. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

(2) Odnosni porezni obveznik može podnijeti pisani zahtjev samo ako, u skladu s bilo kojim od primjenjivih nacionalnih pravila protiv odbacivanja prigovora iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, nije moguće pokrenuti upravni spor i/ili odgovarajuće pravno sredstvo na odluku nadležnih tijela drugih odnosnih država članica u skladu s njihovim nacionalnim pravilima, ako postupak nije u tijeku ili ako se odnosni porezni obveznik službeno odrekao prava na pokretanje postupka u skladu s nacionalnim pravilima odnosne države članice. Pisani zahtjev sadržava izjavu u tom smislu.

(3) Odnosni porezni obveznik podnosi pisani zahtjev za osnivanje savjetodavnog povjerenstva, najkasnije 50 dana od dana primitka obavijesti u skladu s člankom 5. stavkom 7. ovoga Zakona ili člankom 6. stavkom 4. ovoga Zakona ili 50 dana od dana na koji je nadležni sud dostavio odluku na temelju članka 7. stavka 4. ovoga Zakona, ovisno o slučaju. Savjetodavno povjerenstvo osniva se najkasnije 120 dana od primitka pisanog zahtjeva i njegov predsjednik bez odgode izvješćuje odnosnog poreznog obveznika o tome kada je osnovano.

(4) Savjetodavno povjerenstvo osnovano u slučaju stavka 1. točke 1. ovoga članka donosi odluku o prihvaćanju prigovora u roku od šest mjeseci od dana njegova osnivanja. Savjetodavno povjerenstvo o svojoj odluci izvješćuje nadležna tijela u roku od 30 dana od dana donošenja odluke.

(5) Ako savjetodavno povjerenstvo potvrdi da su ispunjeni svi uvjeti iz članka 5. ovoga Zakona, na pisani zahtjev jednog od nadležnih tijela pokreće se postupak zajedničkog dogovaranja propisan u članku 6. ovoga Zakona. Nadležno tijelo o tom pisanom zahtjevu izvješćuje savjetodavno povjerenstvo, ostala odnosna nadležna tijela i odnosnog poreznog obveznika. Razdoblje predviđeno u članku 6. stavku 1. ovoga Zakona počinje od dana objave obavijesti o odluci o prihvaćanju i dopuštenosti prigovora koju je donijelo savjetodavno povjerenstvo.

(6) Ako nijedno nadležno tijelo u roku od 60 dana od dostave obavijesti o odluci savjetodavnog povjerenstva ne zatraži pokretanje postupka zajedničkog dogovaranja, savjetodavno povjerenstvo dostavlja mišljenje o načinu rješavanja predmeta spora prema članku 16. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona. U tom slučaju, za potrebe članka 16. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, savjetodavno povjerenstvo smatra se osnovanim s danom na koji je rok od 60 dana istekao.

(7) U slučaju stavka 1. točke 2. ovoga članka savjetodavno povjerenstvo dostavlja mišljenje o načinu rješavanja predmeta spora u skladu s člankom 16. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona.

Imenovanja od strane nadležnih sudova ili nacionalnih tijela za imenovanje

Članak 9.

(1) Ako se savjetodavno povjerenstvo ne osnuje u razdoblju propisanom u članku 8. stavku 3. ovoga Zakona, odnosni porezni obveznik može se pisanim zahtjevom obratiti predsjedniku Upravnog suda u Zagrebu radi osnivanja savjetodavnog povjerenstva u skladu s ostalim stavcima ovoga članka.

(2) Ako hrvatsko nadležno tijelo ne imenuje barem jednu neovisnu uglednu osobu i zamjenika, odnosni porezni obveznik može pisanim zahtjevom zatražiti od predsjednika Upravnog suda u Zagrebu da imenuje neovisnu uglednu osobu i zamjenika s popisa iz članka 11. ovoga Zakona.

(3) Ako nadležna tijela svih odnosnih država članica to ne učine, odnosni porezni obveznik može pisanim zahtjevom zatražiti od nadležnih sudova ili nacionalnog tijela za imenovanje svake države članice da imenuju dvije neovisne ugledne osobe s popisa iz članka 11. ovoga Zakona. Te neovisne ugledne osobe imenuju predsjednika metodom slučajnog odabira s popisa neovisnih uglednih osoba u skladu s člankom 10. stavkom 3. ovoga Zakona.

(4) Odnosni porezni obveznici podnose svoj pisani zahtjev za imenovanje neovisnih uglednih osoba i njihovih zamjenika svim državama rezidentnosti, ako je u postupak uključeno više od jednog odnosnog poreznog obveznika, ili državama članicama čija nadležna tijela nisu imenovala najmanje jednu neovisnu uglednu osobu i njezina zamjenika ako je uključen samo jedan odnosni porezni obveznik.

(5) Pisani zahtjev za imenovanje neovisnih osoba i njihovih zamjenika u skladu sa stavcima 1. do 4. ovoga članka upućuje se predsjedniku Upravnog suda u Zagrebu tek nakon isteka razdoblja od 120 dana iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona i u roku od 30 dana od isteka tog razdoblja.

(6) Predsjednik Upravnog suda u Zagrebu u roku od 30 dana od dana zaprimanja pisanog zahtjeva donosi odluku iz stavaka 2. i 3. ovoga članka metodom slučajnog odabira i o njoj izvješćuje podnositelja pisanog zahtjeva i hrvatsko nadležno tijelo koje bez odgode izvješćuje nadležno tijelo druge države članice.

(7) Odnosni porezni obveznik može uložiti žalbu na odluku iz stavaka 2. i 3. ovoga članka zbog razloga propisanih u članku 10. stavku 4. ovoga Zakona.

(8) Izvanredni pravni lijekovi nisu dopušteni.

Savjetodavno povjerenstvo

Članak 10.